

Pertsonaia baten biografia

Bilbon jaioetako Tolito magoaren biografia aurkituko duzu ariketa-sekuentzia honetan.

Tolito magoaz irratsaioa

Entzun irratsaioa eta esan ondorengo esaldiak bat datozen ala ez entzundakoarekin.

Radio Bilbaok antolatu zuen Tienes Talento lehiaketa.

☐ Egia ☐ Gezurra

Carleopodol magoak erakutsi zizkion trikimailuak Tolitori.

☐ Egia ☐ Gezurra

Tolito egiazko arrautzak erabiltzen zituen truko batean.

☐ Egia ☐ Gezurra

Gerra ondoren zirkurik gabe sartu zen Tolito Espainian.

☐ Egia ☐ Gezurra

Zirkuen fama beti egon zen indartsu Tolitoren sasoian.

☐ Egia ☐ Gezurra

<https://labur.eus/1sDfA>

Sabinak abesti batean dio zer garraio erabiltzen zuen Tolitok.

☐ Egia ☐ Gezurra

Atlas zirkua utzita, Madrilén bakarrik egin zuen lan Tolitok.

☐ Egia ☐ Gezurra

Testu biografikoa osatu

Segidan duzu Tolito magoaren biografia; aurreko ariketan entzun duzuna da laburtuta. Baina testua ez dago osorik. Osatuko al duzu hitz egokia aukeratuz?

Juan Jose Gorostegi, Tolito, 1920. urtean _1_ eta 1996an hil.

Bilbon jaio zen, baina ez zuen hor magia handiegirik egin. Bere historia oso berezia izan zen. 10 urterekin Radio Bilbaok lehen antolatzen zituen talentu-lehiaketa irabazi zuen. Aita Gazeta Bilbaoko zuzendaria _2_ eta ez zion grazia handirik egin semea espektakulu munduan sartzea. Orduan, semeak 17 urte _3_ etxetik alde egin zuen, eta Carleopodol magoaren laguntzaile _4_. Gari horretan ikasi zuen magia egiten, egunero ikusten zituelako truko berak. Carleopodolek ez omen zion inoiz trikimailu bat ere erakutsi. Carleopodol horrek egiten zuen joku bat, trikimailu bat, gaur egun ere egiten dena: poltsa beltz batean arrautza desagertarazi eta agertarazi egiten zuen. Horretarako, Carleopodolek egurrezko arrautza bat _5_; Tolitok, ordea, benetako arrautza bat.

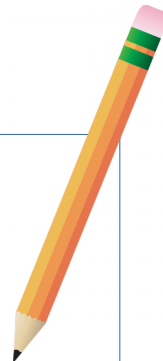
Carleopodol utzita, bere zirkua propioa _6_ Tolitok. Garai hura Espainiako gerla zibilararen ondorengo garaia _7_, eta zirkua indar handia hartu zuen. Jendeak entretenezko hori baino ez zeukalako. Ez _8_ telebistarik, zinema gutxi zeuden eta jendeak ez _9_ dirurik gastatzeko. Jende guztia zirkora _10_. Europan zehar ibili zen jiran. Tolito errepublikarra zen, sozialista, eta Espainiara itzultzerakoan Erregimenak zirkua kendu zion. Tolito ezer gabe geratu zen, bere mundua zirkua baitzen: zirkuan _11_ lan bere emazteak eta bi alabek; lauren artean egiten zuten espektakulu guztia: sarrerek saldu, elefantea gidatu, magia, alabak trapezioan ibiltzen ziren... Ez zen zirkua handi bat, baina jateko adina ematen zien. Orduan hasi zen beste zirkua batzuetan lanean: Circo Americano... Atlas

Baina zirkuek ere gainbehera izan zuten. Tolito tabernetan eta herrietako plazetan _12_ lanean. Horregatik _13_ Tolito gaur egun, tabernetan eta plazetan magia egiteagatik. Zirkuan ere bai, baina benetako maisua taberna eta plazetan izan zen; Madrilén gehienbat. Ikusgarria omen zen taberna batetara sartu, eta futbola ikusten eta musean ari zirenen arreta nola lortzen zuen.

- (1) jaio zen / jaio zuen / jaio zen / jaio zuen
- (2) zitzaien / izaten zen / zen
- (3) zituela / zituen / zituen / zituen
- (4) hasi da / hasi zen / hasi zuen
- (5) erabiltzen zitzaion / erabiltzen zuen / erabili zuen
- (6) sortu zitzaion / sortu zuen / sortu zen
- (7) da / zuen / zen
- (8) ziren / zeuden / zegoen
- (9) zituen / zeuzkaten / zeukan
- (10) joaten zen / joaten / zitzaion / joan zen
- (11) egiten zituzten / egiten zuen / egiten zuten
- (12) hasten zen / hasi ziren / hasi zen
- (13) ezagutzen du / ezagutzen dira / ezagutzen da

Testu biografikoa idatzi

Aurreko ariketetan Tolito magoaren biografia ikusi ondoren, orain zure txanda da. Idatziko al duzu pertsonaia baten biografia? Nahi baduzu, erreparatu aurreko ariketako testuari, zure biografiarako ideiak ateratzeko: noiz jaio (eta hil) zen, bere lanbidea zein zen, nondik nora ibili zen, bere bizitzako pasadizoren bat...

Zuzenketak

Radio Bilbaok antolatu zuen Tienes Talento lehiaketa.

☐ Egia ☒ Gezurra

Carleopodol magoak erakutsi zizkion trikimailuak Tolitori.

☐ Egia ☒ Gezurra

Tolito egiazko arrautzak erabiltzen zituen truko batean.

☒ Egia ☐ Gezurra

Gerra ondoren zirkurik gabe sartu zen Tolito Espainian.

☒ Egia ☐ Gezurra

Zirkuen fama beti egon zen indartsu Tolitoren sasoian.

☐ Egia ☒ Gezurra

Sabinak abesti batean dio zer garraio erabiltzen zuen Tolitok.

☒ Egia ☐ Gezurra

Atlas zirkua utzita, Madrilén bakarrik egin zuen lan Tolitok.

☐ Egia ☒ Gezurra

Juan Jose Gorostegi, Tolito, 1920. urtean (jaio zen) eta 1996an hil. Bilbon jaio zen, baina ez zuen hor magia handiegirik egin. Bere historia oso berezia izan zen. 10 urterekin Radio Bilbaok lehen antolatzen zituen talentu-lehiaketa irabazi zuen. Aita Gazeta Bilbaoko zuzendaria (zen) eta ez zion grazia handirik egin semea espektakulu munduan sartzea. Orduan, semeak 17 urte (zituela) etxetik alde egin zuen, eta Carleopodol magoaren laguntzaile (hasi zen). Gari horretan ikasi zuen magia egiten, egunero ikusten zituelako truko berak. Carleopodolek ez omen zion inoiz trikimailu bat ere erakutsi. Carleopodol horrek egiten zuen joku bat, trikimailu bat, gaur egun ere egiten dena: poltsa beltz batean arrautza desagertarazi eta agertarazi egiten zuen. Horretarako, Carleopodolek egurrezko arrautza bat (erabiltzen zuen); Tolitok, ordea, benetako arrautza bat.

Carleopodol utzita, bere zirko propioa (sortu zuen) Tolitok. Garai hura Espainiako gerla zibilaren ondorengo garaia (zen), eta zirkoak indar handia hartu zuen. Jendeak entretenitzeko hori baino ez zeukalako. Ez (zegoen) telebistatik, zinema gutxi zeuden eta jendeak ez (zeukan) dirurik gastatzeko. Jende guztia zirkora (joaten zen). Europan zehar ibili zen jiran. Tolito errepublikarra zen, sozialista, eta Espainiara itzultzerakoan Erregimenak zirkua kendu zion. Tolito ezer gabe geratu zen, bere mundua zirkua baitzen: zirkuan (egiten zuten) lan bere emazteak eta bi alabek; lauren artean egiten zuten espektakulu guztia: sarrerak saldu, elefantea gidatu, magia, alabak trapezioan ibiltzen ziren... Ez zen zirku handi bat, baina jateko adina ematen zien. Orduan hasi zen beste zirku batzuetan lanean: Circo Americano... Atlas

Baina zirkuek ere gainbehera izan zuten. Tolito tabernetan eta herrietako plazetan (hasi zen) lanean. Horregatik (ezagutzen da) Tolito gaur egun, tabernetan eta plazetan magia egiteagatik. Zirkuan ere bai, baina benetako maisua taberna eta plazetan izan zen; Madrilén gehienbat. Ikusgarria omen zen taberna batetara sartu, eta futbola ikusten eta musean ari zirenen arreta nola lortzen zuen.

Transkripzioa

ESATARIA. Juan Jose Gorostegi.

KOLABORATZAILEA. Horixe.

ESATARIA. Jaio zen 1920. urtean. Pasa den mendean...

KOLABORATZAILEA. Horixe da.

ESATARIA. Eta hil zen 96. urtean.

KOLABORATZAILEA. Bai. 96. urtean. Gauza da Tolitok Bilbon jaio bai, baina ez zuen izan, hemen ez zuen egin magia handiegirik. Bere historia oso berezia izan zen. Bera 10 urterekin radio Bilbaok lehen antolatzen zituen holako talentu-lehiaketak, ba gaur egun Tienes Talento eta Operación Triunfo eta holakoak...

ESATARIA. Bai.

KOLABORATZAILEA. Ba lehen egiten ziren herri mailan edo hiri mailan. Ba eszenatokietan, ba kalean magia eginez edo abesten edo beno, talentu-lehiaketa bat zen...

ESATARIA. Bai.

KOLABORATZAILEA. Eta berak 10 urterekin baino ez, irabazi egin eban (zuen) talentu-lehiaketa hori.

ESATARIA. Hara!

KOLABORATZAILEA. Beraz, gizon honen aita Gazeta Bilbaoko zuzendaria zen, ez zion grazia handirik egin semea espektakulu munduan sartu izana. Orduan semeak ahal izan zuenean etxetik alde egin eban (zuen), eta zein izen zen bere lana, ba Carleopodol II.a izan zen bere garaiko mago bat, Espainia osotik eta Europatik biraka ibili zena, magia eginez, antzokietan eta horrela. Orduan bere laguntzaile bilakatu zen. Berarekin joan zen jiran, eta beno, gauzak prestatzen zizkion. Ba ez dakit: teloiak kendu, fokuak jarri, hau da, laguntzaile lana egiten zuen, ez mago lanak, baina bai laguntzaile lanak. Eta garia horretan, asko-asko ikasi eban (zuen): magia asko ikasi eban (zuen). Klaro, egunero ikusten zituelako truku berak. Orduan ikusiaren ikusiz ikasiz joan zen. Esaten da Carleopodol honek inoiz ez ziola trikimailu bat ere erakutsi. Oso jende zorrotza omen zen. Oso anekdota polita badago. Carleopodol honek egiten eban (zuen) joku bat, trikimailu bat gaur egun ere egiten dena.

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Trikimailu hori zen arrautzaren agerpena...

ESATARIA. Arrautzaren agerpena.

KOLABORATZAILEA. Oiloarena, e, Manu, ez pentsa gaizki.

ESATARIA. (barreak)

KOLABORATZAILEA. Berak bazeukan poltsatxo bat, oihalezko poltsa beltz bat, eta erakusten eban (zuen) barruan ez zegoela ezer, eta espektadoreak be sartzen eban (zuen) eskua eta ez zegoen ezebe (ezer ere ez). Holako jestu magiko bat egin eta barruan arrautza bat agertzen eban (zuen). Arrautza erakusten eban (zuen), arrautza desagertarazi eta agertarazi egiten eban (zuen) hainbat aldiz.

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Poltsa barruan ikusten zen ez zegoela ezebe (ezer ere ez) eta toma, arrautza agertu!

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Arrautza sartu poltsan eta ez zegoen. Eta holako errutina bat egiten eban (zuen) horrekin.

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Tolitok hori ikusita ba gauetan poltsa ikusi, zerratu, ez dakit, ikasi eban (zuen) egiten. Eta egunen batean esan zion: "Txo! Carleopodol etorri hona! Eta egin zion. Tolitok berak egin zion berari trikimailua. Eta Carleopodoli horrenbeste gustatu zitzaion bere ikasle horrek egindako trikimailua besarkada bat eman ziola, "ene zer ondo egin duzun, Tolito!" Eta besarkada horretan arrautza apurtu zion. Eta orduan Carleopodolek esan zion: "baina ez esan benetako arrautza bat erabiltzen duzula!" Carleopodolek egurrezko arrautza bat erabiltzen eban (zuen). Eta Tolitok benetako arrautza bat. Orduan ikasleak gainditu eban (zuen) irakaslea. Oso polita izan zen hori, ez?

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Eta orduan Tolitok, bertatik aurrera joko hori egiten eban (zuen) bakoitzean arrautza apurtu egiten eban (zuen) edalontzi baten kontra, apurtzen eban (zuen) amaieran. Ikusten benetako zela. Eta gaur egun ikusten baduzue mago bat truku hori egiten, gaur egun magoek hori egiterakoan arrautza hartu eta apurtu egiten dabe (dute).

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Baina dena ez zen izan horren polita. Tolito Errepublikarra zen, eta klaro, garai horretan... beno, bera militante izan zen PSOE eta UGT

ESATARIA. Esan dugu 20. urtean jaio zela eta

KOLABORATZAILEA. Horixe

KOLABORATZAILEA. Eta 96.ean hil. Esan duzu 10 urterekin irabazi zuela Radio Bilbaok antolatutako lehiaketa

ESATARIA. Horixe da.

KOLABORATZAILEA. 30.ean. Eta 17 urterekin joan zen Carleopodolekin.

ESATARIA. Um.

KOLABORATZAILEA. Bera, ba hori juxtu gerra-garaian izan zen, gerra-garai ondoren zirkoak indar handia hartu eban eta. Jendeak entretenitzeko hori bakarrik baino ez zeukalako. O sea, ez zegoen telebistarik. Jendeak ez zeukan erreal bat gastatzeko. Zinema be (ere) oraindik ez zegoen Espainian... zinema gutxi zeuden. Zirkoa zen. Zirkoa zen gaur eguneko Tele cinco

ESATARIA. (barreak)

KOLABORATZAILEA. Esan dezagun. Jende guztia zirkora joaten zen. Orduan Tolitok Carleopodol utzita bere zirko propioa sortu eban (zuen), Rosini zirkoa deitzen zen. Baina klaro, militante zen, PSOErena eta UGTrena, klandistinitatean, klaro. Ez zegoelako baimenduta, hori. Eta Europatik ibili zen jiran. Eta Errumanian egon zen. Errumanian ere, herrialde komunista ze; orduan Espainiara itzultzerakoan Erregimenak esan zion: "edo sartzen zara zirkurik gabe, edo ez zara sartzen". Orduan zirkua kendu egin zioten. Klaro, Tolito geratu zen Espainian ezer gabe; bere, bera lana zirkua zen, bere zirkua. Gainera zirkuan egiten eban (zuen) lan bere emazteak, eta bere bi alabek. Lauren artean egiten zuten espektakulu guztia: sarrerak saldu, elefantea gidatu, magia... bere bi alabek egiten zituzten, nola da?: trapezioan ibili.

ESATARIA 1. Aja!

KOLABORATZAILEA. Eta hori. Oso zirku familiarra zen, baina beno, Europatik ibili zen, herriz herri. Ez zen zirku handi bat, baina beno, jateko adina ematen zion. Eta hori, Espainiara sartu zenean ba zirkua kendu zioten, eta orduan hasi zen beste zirku batzuetan lan egiten, ba Circo Americano... Bilbotik ere pasa izan zen... Circo Americano... Atlas zirkuan hasi zen lanean. Baina zirkuek ere gainbehera izan zuten...

ESATARIA 1. Hara!

KOLABORATZAILEA. Orduan non hasi zen lan egiten Tolito? Ba tabernetan. Tabernetan eta plazarik plaza, herrietan. Eta horregatik ezagutzen da Tolito benetan, tabernetan eta plazetan magia egiteagatik. Zirkuarena bai, baina benetan maisu izan zen taberna eta plazetan.

ESATARIA 1. Hori aipatzen zuen Sabinak bere kantuan, horixe, ezta?

KOLABORATZAILEA. Horixe. Sabinak hori aipatzen du. Nola trenez, trenez doan, herriz herri, plazetan eta tabernetan egiten. Eta kontatzen da ere, tabernetan ikusi izan zutenek, nik ez dut Tolito inoiz ikusi, 96an hil zen, esan dugunez. Eta gehienbat Madrilan ibili zen tabernatik tabernara. Baina ikusi izan zuten magoek esan zuten inpresionantea zela nola taberna batetara sartu, eta futbola ikusten zebiltzanen arreta eta musean zebiltzanen arreta deitzen eban (zuen).